

Barcelona 8 de gener de 1926

L'Esquella de la Torratxa

ANY XLIX Número 2429 :-: Extraordinari 40 cts.

L'ANY NOU I L'ESQUELLA

— Aquí us la porto, més maca, alegre i bona que mai.

TEATRE CATALÁ ROMEA

Escollits programes per a les festes de Cap d'Any, figurant en ells el nou èxit (Romea Revue) Infra Spectacle

NYIGUI NYOGUI

Es despatxa en comptaduria

GRAN TEATRO ESPAÑOL

Dissabte tarda, a dos quats de cinc: L'AVENTURA D'UN 40 HP i LA BARRACA DE NADAL.

Nit a les 10: SI TE'N VAS TOTHOM S'ARREGLA i LA BARRACA DE NADAL.

Diumenge tarda, a les 4 i nit a les 10: SI TE'N VAS TOTHOM S'ARREGLA i LA BARRACA DE NADAL.

Eden Concert

Tarda i nit el nou vodevil

EL VALLE DE JOSAFAT

A les 3 i mitja, tarda, i 9 i mitja, nit, les celebrades estrelles SOLITA SANAHUJA, ASUNCIÓN GRANADOS i TINA DE JARQUE

P O M P E Y A

Popular Music-Hall

Teléfono 2438 A.

PROGRAMA MONSTRUO

CONDESITA ZOE - BELLA DORITA

Gran èxito de la aplaudida revista en cuatro cuadros

LA VINGUDA D'EN TÓFUL

Èxito de Mercedes Cros, Marujita Carrillo

MERCEDES SOLDEVILA

ROYAL CONCERT

MARQUES DEL DUERO, 106

ÈXITO DE M. SOLDEVILA C. FRANCO

P. SANCHEZ y V. NUÑEZ

De 1 a 3, GRAN DANCING

Cabaret

de la

Muerte

Paralelo

(Grutas)

núm. 72

Exhibición macabra, tétrica y horripilante

Es necessiten 30.000 caixes de morts pel consum diari del CABARET DE LA MUERTE

NOTA: El que sufra de afección cardíaca o sea impresionable absténgase de visitarlo, pues pasaría un mal rato.

OLYMPIA

ÚLTIMS DIES DE LA TEMPORADA DE CIRC EQUESTRE
DESPEDIDA DE LA COMPANYIA

Divendres nit, dissabte tarda i nit i diumenge tarda i nit,
després del programa de circ, últimes exhibicions del

FAQUIR BLACAMÁN

Discos

APARATOS
PARLANTES

Siempre

Odeón
Gramófon

y
Regal

desde
80 Pts

Facilidades
de pago

las últimas

novedades

LA CONDAL
Conde del Asalto 101

¿NO HA PENSADO VD. EN LAS DELICIAS
QUE PROPORCIONA UNA BUENA

MAQUINA PARLANTE?

Es el teatro en casa

Es el baile improvisado

Es disponer del artista favorito

Es la juventud que renace... la alegría...

Es la dicha del hogar

No dude: Cómprala hoy mismo, se alegrará.

Conde del Asalto, 101

Si heu de comprar un sueter i voleu trobar un bon assortit amb millors preus, visiteu els aparadors de

L'ATLANTIDA

SASTRERIA I CAMISERIA

Sant Pau, 56 i 58

BICICLETES
MOTOR

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Ja tornem a ésser aquí!

Refets de la nostra malaltia, que ens ha tingut un temps al llit i després a fora a passar la convalescència, tornem entre vosaltres. L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, amics, serà la mateixa d'abans. Si és possible, serà millor, puix que amb el viatge a ple camp ha fet més salut de la que tenia, i això que en tenia moltíssima!

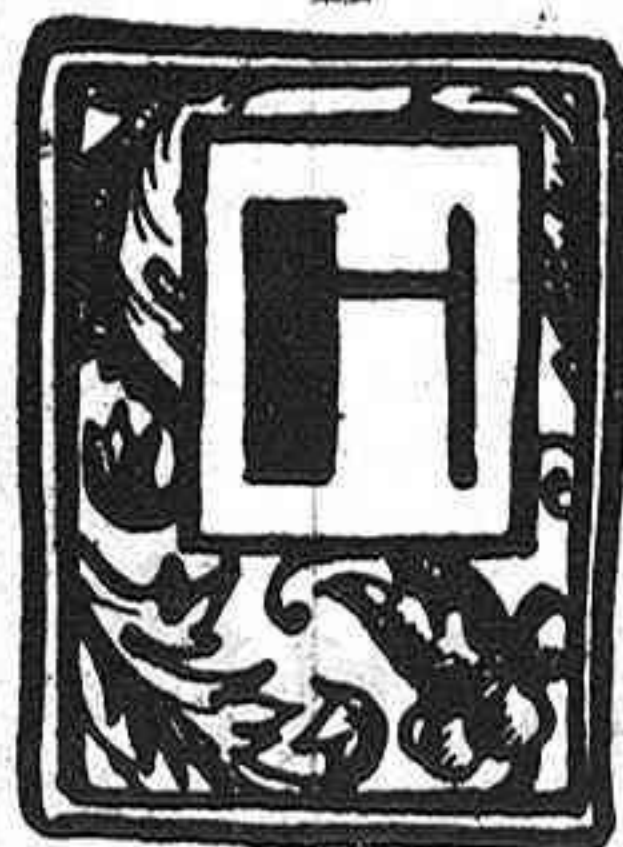
Hem de fer públic el nostre agraïment al metge que ens ha curat. Sense ell, ben cert, encara estaríem refent-nos i per temps en tindríem. Durant el temps que hem estat al llit i a fora, hem cercat molts metges, ens hem posat a les seves ordres i cap no havia pogut guarir-nos. Per fi, trobàrem el metge que trobà el remei. Posar-nos a les seves mans i poder estar com abans ben aviat, ha estat tot u. Veu's ací com és just el nostre agraïment. Sense aquest metge, avui no podríem estar un altre cop entre vosaltres, bons i excel·lents amics.

Per nosaltres, ha estat ben bé allò d'«Any nou, vida nova». En entrar el nou, el metge de qui parlàvem ens ha posat bé del tot. I el dia 1 mateix ja emprenguérem el viatge de retorn a casa nostra. Des d'avui, tornarem a passejar-nos orgullosament per la nostra ciutat i per tot Catalunya. Sabem que vosaltres rebereu amb alegria i satisfacció la nostra tornada; estareu tan contents de veure'ns, com ho estem nosaltres de veure-us a vosaltres. Ho sabem agrair, això, i esteu segurs que la malaltia no ens ha fet canviar gens ni mica.

Salut, amics!

Roda el món i torna a Sitges

em agafat la col·lecció de *L'Avenc*, l'any 1893, i hem trobat un número consagrat a la "Festa Modernista", de Sitges. Fa trenta dos anys! En Rusiñol—en Jaume Rossinyol, com escrivia ja llavors *L'Avenc*, oh, "Gaziel"! —acabava de tornar del seu primer viatge a París, i tot era en ell art pur, blancor de lli-

ris, blau de mar i de cel, paraules musicals, fe en la bellesa, odi a la democràcia menestrala, rancúnia pel progrés i exaltació per tot ço modern trobat a París. En Rusiñol encara no feia xistus. Ningú hauria pensat en coronar-lo amb roses anacreòntiques.

Va ésser el 10 de setembre de 1893 la primera reunió a Sitges. Representaren *La intrusa* uns quants escriptors i en Rusiñol llegí l'apologia d'en Maeterlinck. Després vingueren altres festes, i en 1894 la "Festa Modernista del Cau Ferrat", i el discurs d'en Rusiñol, on es deia: "Que sigui sempre el nostre "Cau Ferrat" un cau d'illusions i d'esperances, que sigui un refugi per a abrigar an els que sentin fred al cor, una ermita prop del mar, posada de pelegrins de la Santa Poesia..."

I bé, trenta un anys després, nous pelegrins farem, altra volta, el romiatge de Sitges, però aquesta vegada no serà en Rusiñol el gonfaner que va guiar an els que preferien que els hi diguessin decadents, que no pas decaiguts, i modernistes, que no pas mansos, sinó que serem nosaltres el qui portarem an en Rusiñol, com un sant de romiatge de l'admiració i de l'amistat, parlant d'ell amb el fervor que ell parlava en 1893 de la poesia, i acompanyant-lo fins al "Cau Ferrat" per a dir-li que la seva llavor, sembrada en aquell "cau", no fou perduda, i que la ciutat de la qual fugien en 1893, ara ve a Sitges per a consagrar-lo.

Així el "Cau Ferrat" deixa d'ésser una pensada, o un recó íntim ple de bellesa, per a convertir-se en tradició. La meitat dels que recollien l'art d'Europa fa trenta dos anys, ja són morts. Per a ells beurem, per a què les seves ombres no s'esvaeixin de la nostra terra. L'altra meitat hi serà voltant an en Rusiñol, i al seu costat, els joves, els que llavors encara no havien nascut, o eren infants. Així

serà ben real la renovació de la vida, i en Rusiñol podrà omplir-se el cor amb el goig de la devoció dels joves, en la mateixa ermita d'art que li va oferir l'admiració dels que ja són vells. I altres més joves, sentiran en l'ànima els versos de la Marsellesa—una Marsellesa d'estètica i d'emoció—*nous entrerons dans la carrière—quan nos aïnés nig seront plus.*

Es el retorn de les coses, és la vida florint, però mostrant les mateixes formes. En 1893 en Rusiñol, al "Cau Ferrat", resava una oració d'aristocràcia i d'ensomni, com si fossin, ell i els seus companys, els incompresos cavallers d'una ideal creuada. Avui, al mateix "Cau Ferrat", Catalunya li ofrenarà un homenatge. Els de la "Festa Modernista" són ja multitud, i l'home que declamava com un profeta isolat, porta darrera seu la multitud. I l'oferrà, el ram de roure i de llorer, un poeta que en 1893 encara no vivia.

PARADOX

Homenatge a Santiago Rusiñol

DIA 10 DE GENER DE 1926

Aplec a la vila de Sitges

Ofrena de Catalunya a Santiago Rusiñol

Visita al «CAU FERRAT»

Dinar al GRAN HOTEL-SUBUR

Tren especial d'anada i tornada :: Sortida a les 11'30 matí :: Tornada a les 5'30

A les deu de la vetlla del diumenge

FUNCIÓ AL TEATRE ROMEA

EN

HONOR A L'HOMENATJAT

posant-se en escena les comèdies

L'auca del senyor Esteve
L'alegria que passa

Dirigirà l'orquestra l'autor de la música, Enric Morera

NOTA: Poden anar a Sitges, tots els que no tinguin ticket, amb els trens que surten de Barcelona (Estació) a les 8'42 i 11'47 m. A Sitges els Restaurants estaran per a servir a tothom que es presenti.

BENVINGUDA

— Ai filla meva! si sapiguessis com t'esperava! Estaba a punt de donarme a la mala vida!

JA SOM A CASA

Ah, quina satisfacció! Ja som a casa altre cop.

En aquests mesos d'absència el pobre "Virai" es moria d'angúnia. Paraula! I ja se'n faran càrrec: Es molt trist estar tan temps fora de casa! Te n'hagis anat per gust o te n'hagin tret per força, penses involuntàriament:

—Potser no hi tornaràs!

Nosaltres ara tenim la sensació de què acabem d'arribar d'un gran viatge. D'un gran viatge per l'estranger.

Els primers dies no enyoràvem la casa. No, no, de cap manera. L'aventura ens feia l'efecte d'una gentil escapada de joventut. Ens sentíem un xic ocells i fins teníem el pressentiment de què ens acabaven de néixer ales.

Ademés, el diníng car i les sobretaules del diníng car amb unes bones copes de rom de les plantacions St. James i uns bons tabacs de l'Havana... I la novetat del sleeping, i els potíns del passadís del sleeping, tan celestínesc, tan propici a l'aventura...

I les gran avingudes de les grans ciutats: el bosc de Bolònia a París, el Prater de Viena, l'avinguda dels fastuosos tea room's a Londres, prop Trafalgar Square.

I la delícia dels cels nous, dels paisatges desconeguts, dels homes tan llunyans de la nostra psicologia... I el confort del pullman anglès i la "primera de luxe" del transatlàntic nordamericà... I la "Gran Opera" de París en una nit de gala, i el "Teatre de la Moneda" de Brusselles, i el "Covent Garden" de Londres...

I Wembley, i Bhrigton, i la platja del Lido a Venècia, i la Potiniere de Deaville...

Tot això és bonic, molt bonic, però... el poguer tornar a casa! Trobar-se novament a casa! Fins la cuina casolana, després de la cuina dels grans hotels cosmopolites: els "Palace", els "Negresco", els "Astoria" semblava una cosa nova i té gust de cosa nova.

Ja som a casa. Que per molts anys!

VIRAI

A L'AJUNTAMENT

Què passa a l'Ajuntament? Cada setmana fem aquesta pregunta. I és que sempre, a l'Ajuntament, hi passen coses. Algunes que no es resolen, queden sense resoldre per sempre; altres, s'arreglen interinament; altres, s'arreglen perquè així ho han de fer.

Corren veus que hi hauran dimissions. I a la setmana següent tot queda resolt. Però a l'altra, vénen les dimissions. A la següent, no es troben substituïts. La passada, els substituïts aparegueren.

Ara diuen si l'alcalde es troba tan bé a Suïssa, que no té ganes de tornar-ne. Ja ho sabrem. Però creiem que a Suïssa s'hi gelaria s'hi estés sempre.

A LA FACULTAT DE MEDICINA

Segueix la maror. Què passarà? Decididament, ens vim això—. Per ara, el senyor Jimeno, encarregat de la inspecció, no ha arribat. Suposem que arribarà d'un dia a l'altre. Potser en ésser aquestes ratlles al carrer ja serà aquí.

Veurem el resultat de la inspecció. Si hi ha gent amb idees polítiques, com es diu, que se'l castigui. Tenir idees polítiques, tothom ho sap, és un crim imperdonable.

ANECDOTA D'EN RUSIÑOL

EN EL TREN

Tornant d'un viatge, en Santiago Rusiñol anava en un departament amb dues senyores barcelonines. Eren dues dames de la classe mitja d'aquelles que perquè són "senyores" es pensen entendre un xic en tot.

El viatge era monòton. Tots tres anaven callats en el departament. Al cap d'una bona estona, calgué crear-se unes paraules. No podia ésser altrement. Dintre un departament de tren, i més quan hi ha poca gent, són imprescindibles les converses. Qualsevol pregunta d'ocasió n'és el motiu.

Les dames varen fer una pregunta al nostre Rusiñol, i llavors ja estava iniciada la conversa. Parlaren d'algunes coses banals.

De sobte, una de les senyores li digué:

—Jo a vostè el conec.

—Sí, sí—exclamà l'altre.— Vostè és un autor dramàtic. L'he vist saludant després de la representació d'alguna obra seva.

—Es molt possible, senyora—contestà en "Tiagu".

—Ah, sí, ja em semblava que el coneixia!—digué la primera senyora.

—Era una representació de *Terra baixa*.

—No, senyora. Precisament en *Terra baixa*, no senyora. *Terra baixa* és d'en Guimerà.

—No era *Terra baixa*—digué l'altra.—Feien *Els vells*.

—Tampoc. *El vells* tampoc són meus.

—Doncs, quina obra era?—digué l'altra pensant.

—Ja li diré. No pensin més. Eren *Los tres mosqueteros*.

—Justa!—exclamaren les dues dames a chor.

La bondat del teatre d'en Rusiñol

El teatre d'en Santiago Rusiñol té una gran condició per a fer-se perdurable en l'ànima del poble: la seva bondat. Aquesta bondat és fruit d'altres virtuts que integren el teatre d'en Rusiñol: la joventut, l'alegria, la senzillesa, la simpatia.

Certes comèdies—sobretot les del teatre francès d'abans de la guerra—fan l'efecte d'un producte d'alquímia o de reposteria, d'una cosa planxada, empolvada i maquil·lada. El teatre d'en Rusiñol és un teatre en mànegues de camisa. Val a dir, però, que la camisa és neta.

Això, aquesta amable senzillesa, no significa altra cosa que bondat. Perquè en les comèdies d'en Rusiñol—que, per a entrar més de ple en el gènere popular, tenen personatges “bons” i personatges “dolents”—fins ni els dolents desperten antipatia, sinó un llastimós sentiment d'indulgència.

El “Don José, el americano” del *Pati Blau*, és un ximple amb el cap ple de lloros. Vol comprar el quadro a Jascinte, el qual indica un cert bon gust potser desconegut d'ell mateix. Un cer bon gust *malgré lui*. Demana que li esborrin la figura de la malalta. Naturalment, senyors! Ell vol donar una alegria a la seva gent. I quina alegria els donaria la vista d'una malalta?

Una figura de malalta pot ésser motiu de deliqui estètic per un artista, però no pels parents de “Don José, el americano” del *Pati Blau*.

El “Jordi de Pous” i el “Secretari del bisbe” són dos exemplars de la grotesca fauna clerical, amb el cervell—no el cap—brut de caspa. Fan mal, però fan el mal que han de fer. És lògic que el facin.

L’“hidalgo” d'*El català de la Manxa* és un pobre senyor que fa riure. Si fa mal, és un mal menor, un mal de *papu* per a fer mal a les criatures.

La “Nati” i el “Faustino” són dos jovenets que podrien fer-se odiosos per la crueltat innata en tots els joves, però que la seva joventut, alegre com una flama, fa simpàtics. És a dir, no són dolents: són joves.

En *L'alegria que passa*—aquesta obra que no se sap ben bé si és una elegia que fa riure o una humorada que fa plorar—el “Cop de puny”... El pobre “Cop de puny”, el pobre hèrcul de fira, n'ha rebut tants de cops de puny durant el se upas pels pobles, poblets i carreteres! Els més forts, els més durs, els ha rebut de la mateixa vida, que quan pega és Vida amb majúscula.

No pot pas ésser un home massa afectuós el pobre.

No en volem recordar d'altres. Amb aquests n'hi ha prou. Amb aquests n'hi ha prou per a demostrar la bondat de l'obra d'en Rusiñol. I és que en Rusiñol, com tots els grans autors dramàtics, no ha sigut amo de les figures creades per la seva imaginació, sinó que aquestes—els seus ents de ficció, les seves criatures—s'han fet mestresses de la seva voluntat.

Ell ha dit:

An aquest personatge el faré dolent.

I aquell personatge li ha sortit bo. Per què? Perquè li ha sortit humà. Aquest paral·lel té l'obra d'en Rusiñol amb l'obra dels grans mestres. Macbeth no és dolent. És, senzillament, humà.

A l'excels Santiago Rusiñol

Suqueu la ploma i els pinzells a un raig de sol
oh, gran Santiago Rusiñol,
i de les vostres teles i de la plana escrita
ens bat als ulls una clarò infinita
de gràcia i de bellesa sublim que heu assolit
i en vostres obres mestres superbes han florit.

Heu tingut per a tots un somris de claror,
un dolç oblit de penes que ens alleugera el viure
i ara us portem enlaire com un Nostre Senyor
que ens fa belles les coses amb un diví somriure.
Heu seguit món enllà amb una caravana
que duia l'alegria que passa pels mortals
i al qui era condolit vivint de mala gana
li encomanàveu el riure que esquivava tots els mals.

Heu fet que l'Estevet—el fill del senyó Esteve—
revoltés la botiga i entre betes i fils
també es sentís a dintre una ànima ben seva
i adorant la bellesa fos gran entre els humils.

Un poble gris que dorm de nyonya i solellades;
una Illa de la calma entre taronges d'or;
un Pintor de miracles que viurà mil anyades
i si un català resta encar, serà un tresor..

Un feix sublim de teles que el sol florit hi canta,
una rialla eterna que s'encomana a tot;
una dolça pietat i una alegria santa
en cada pinzellada i dintre cada mot.

La vostra barba blanca és com una senyera
que passa per la terra i en sa beatitud
deixa una clara estela de joia al seu darrera
i en cada cor hi deixa un cant de joventut.

Per xo em plau coronar la vostra testa altiva
davant la mar immensa, plena de llums i cants,
perquè tota la gràcia del mar heu fet captiva
en les vostres paraules i en les teles brillants.

Perquè feu el miracle de convertir les penes
en rialles sonores de la vostra bondat,
perquè el riure és la sang que us batega en les venes
i rient heu creada vostra immortalitat.

Per la vostra ironia i el somris de claror,
per aquella dolcesa que ens alleugera el viure,
ara us portem enlaire com un Nostre Senyor
que ens fa belles les coses amb un diví somriure.

LLUÍS CAPDEVILA

SALVADOR PERARNAU

En Santiago Rusiñol, el nostre pintor-poeta

La peregrinació d'en Rusiñol per llocs agradosos, amables, ha servit per a ensenyar-nos, amb els quadros que pinta, la veritable vida espiritual de nostres regions. El romanticisme del Mestre fa que tots els públics, no sols sentin simpatia vers els jardins, patis i recones de pobles de l'alta muntanya, si que també estimin tots aquells llocs amb cadència propera de la que ens llegà en Tirso.

No s'obliden les visions del pintor somniador, i recordant la seva producció sentim enyorances si ens trobem privats de fruit del benestar que creïem trobaríem en aquells encantadors paratges allunyats de la prosa de la vida.

Aquesta recança en l'ordre reial i en la plàstica abans que en Rusiñol donés a conèixer els seus jardins, especialment en els museus, hi mancava en aitals aspectes rublerts de gama decorativa i senyorial, elevada vaporitzant els ambients com ens trasmet en Verlaine.

Pot assegurar-se que aquest excepcional artista català fou qui va infiltrar tota la poesia al pintar el paisatge que en anys pretèrits ens feren conèixer amb sentides glosses els escriptors.

Mercès als pinzells d'en Rusiñol—que a més de color tenen acopi de poesia—queden rotundament de manifest les més exquisides formes de varis aspectes de la sensibilitat espanyola, amb tota la dolçor emotiva, senzillament gaia.

El volum *Oracions* és, al meu entendre, un monument (com he comprovat en altra ocasió). L'escriptor que posseeix aital mentalitat, pot classificar-se'l de molt gran.

I recordeu que fa anys que va publicar aquest reliquiari de conceptes formosos, el que prova que l'eminent Rusiñol no ha adquirit talent, perquè aquest do ha sigut, és i serà per ell el seu Madgiar...

De *Oracions*:

ALS JARDINS ABANDONATS

“A l'entrar en un jardí abandonat, l'aroma de ruïnes que es respira, de frescor marcida, de flor esfullada, d'eura i de murtra fan gaudir l'esperit de l'essència d'una obra d'art, envellida i poetitzada.”

Trobo que la majoria dels quadros d'en Santiago Rusiñol i el contingut de les pàgines del seu llibre *Oracions* tenen grans analogies, ja que la potent personalitat del pintor i del poeta es fusionen tant, que formen indissoluble maridatge.

I, en tesis general, el caràcter de cada autor imprimeix expressió, baix el sentir individual, que precisament ve a éser l'originalitat. Aquesta s'anteposa a les idees en els llibres i als assumptes en els quadros.

Permeti, admirable i admirat amic don Santiago, que jo li adreci un altre elogi, manifestant que ço que més em plau de vostè és l'activitat.

Sí, perquè cas de *dormir*, si la mandra domina, encara que es tingui talent, no és possible seguir avant, i vostè ha escrit llibres i llibres, comèdies i comèdies, no interrompent l'art del pinzell, fent arreu exposicions i concurrint a les oficials.

Per això vostè, estimat Mestre, ha complert del tot les seves elevades missions, sense estar sots cap mena de domini; la seva independència ha fet, probablement, que seguís treballant molt i amb èxits a benefici de l'Art i de les Lletres.

Ara, parodiant el plorat actor de nostre teatre, l'Isclé Soler, quan a l'estrenar quelcom de vostè l'animava, diem: Anem per un altre!

JOAQUIM CIERVO

ANECDOTA D'EN RUSIÑOL

L'HORA

Santiago Rusiñol té la costum d'anar moltes nits al “Bar Olímpic” del Passeig de Gràcia. Allà s'hi solen reunir el Rafel Moragues (Moraguetes), en Jaume Pahissa, en Rossend Llates, en Francesc Pujols, en Quintes i altres. En aquest bar hi passen molts dels il·lustres forasters que vénen a Barcelona.

Tota la colla va al bar per allà la una o les dues de la matinada i s'hi està fins que els en treuen, a les quatre!

Rusiñol s'hi troba bé en aquelles hores. Mai no li ve d'una hora d'anar al llit. I quan són les quatre marxa amb gran recança. Ell voldria que no tanquesin fins a les sis o les set.

Un dia, el rellotge del bar estava aturat. A les tres de la nit un mosso pujà a un tamboret per a posar-lo a l'hora.

El xicot donava voltes a l'agulla. A cada mitja hora, a cada hora, el rellotge tocava. En Rusiñol s'ho contemplava, sentint que al cap d'una hora ja se n'haurien d'anar.

I quan el noi tenia l'agulla a la una, Rusiñol li digué: —No la toquis. No et molestis a fer que sigui més tard. Ens està bé a la una.

Al gloriós Sant Rusiñol (1)

Creator de sublimes coses,
espill sant d'inspiració,
aculliu-me entre els deixebles,
sóc el més humil de tots.

Jo us desitjo, amic de l'ànima,
que aquest foc del vostre cor
sia etern per nostra pàtria
i us poguem tenir ben prop.

I que a l'obrador d'idees
que aneu escampant pel món,
s'encengui la pura flama
il·luminant-nos amb goig.

EMILI GRAELLS CASTELLS

(1) Amb motiu del seu homenatge.

Cadires noves

Aquelles cadires públiques que hi han a alguns passeigs ídem, ja ho hem dit altres vegades, són una delícia. Tenen la virtut, no solament de mostrar a tothom els mandres de la ciutat, sinó d'entorpir el pas. En alguns indrets, a l'estiu sobretot, es fa absolutament impossible passar-hi. A l'estiu, us serà absolutament impossible atravesar les Rambles, perquè a tots dos costats hi ha un cordó de cadires que si t'atreveixes a enretirar-ne una per a passar, de seguida la guàrdia urbana us deté i us condueix als calabossos del quarteret més pròxim.

Però, bé: una altra virtut és que Barcelona és un mostruari de cadires. En veureu de totes formes i menes i colors. I no són d'una manera a un passeig i d'una altra a un altre. No. Això no tindria cap gràcia. A cada passeig hi han totes les varietats possibles de cadires.

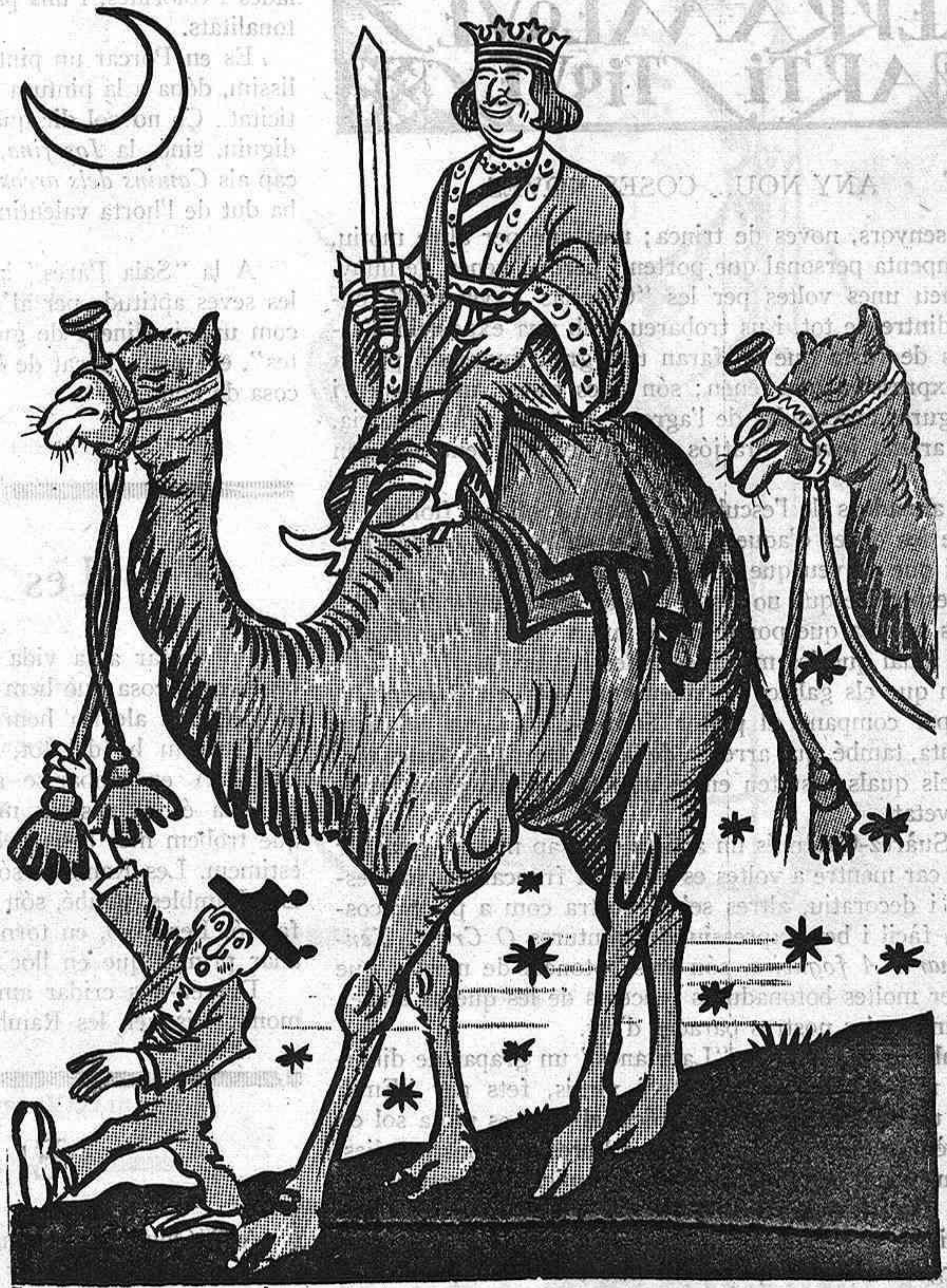
Ara, n'han aparegut unes de noves. L'Ajuntament, amb molt bon d'encent, ha trobat que encara no hi havia prou varietat. Són unes cadires de jonc, amb un respall molt alt, buit. Per què carai deu ésser buit?, ens preguntàrem. Per a què la gent no s'hi pugui apoiar i si ho fa, distreta, caigui? Fa tres dies, trobàrem la solució. El buit serà omplentat amb anuncis. Fa tres dies, a la Rambla, ja veírem unes quantes cadires d'aquestes amb anuncis.

Quina pensada! Que n'és de bo aquest Ajuntament! Ens hi jugaríem un peix que això ha sortit del cap privilegiat del senyor Nebot, o bé del refinat gust aristocràtic del baró de Viver. Com més classes de cadires hi hagi millor; trobem que encara hi ha poca varietat. Altrement, l'anunci és una cosa d'un gran efecte estètic. Com més se'n posi, més bonic farà. Trobem que d'anuncis n'hi hauria d'haver per tot; a les façanes de les cases, a les soques dels arbres, penjats a les branques com a fulles, penjats als fils telegràfics i dels tramvies, a l'esquena dels animals, als vestits de les persones, en fi, per tot.

Amb aquest Ajuntament estem al cel. Des de què ell hi és, Barcelona és la ciutat ideal.

L'ANY NOU

Ja som a l'any 1926. Ja fa uns quants dies que ha començat. L'any nou ens prova bé, molt bé. Nosaltres hem

LA DIADA DE REIS

—Aquest any em portem poques de joguines, perquè costen un ull de la cara!

fet allò d'Any nou, vida nova", perquè el nou any ens ha tornat la salut i ens ha deixat tornar a integrar-nos a la vida que dúiem abans de la malaltia. Però, i a vosaltres. Suposem que, per més que us provi, deu ésser com l'any anterior, i com l'altre. Com l'altre ja no. Des de fa poc més de dos anys portem una vida tot diferent. Canvi de règim i canvi de manera d'ésser de nosaltres. Ara, som uns xais. Abans crèiem que les noves coses les duïen els anys. Ara, amb el canvi, els anys ja no hi tenen cap mena d'influència en tot això. El canvi ha estat complet, absolutament complet. Ara les coses les hem de decidir nosaltres mateixos, i ja no tenim esma per res.

Mirem, amics, que aquest nou any ens torni la virilitat i l'empenta d'abans. Tornem a fer que els anys influeixin en nosaltres. Posem-hi, si més no, tota la nostra voluntat per a què així sigui.

XERRAMEQUE ARTISTIQUE

ANY NOU... COSES NOVES

Sí, senyors, noves de trinca; més que per altre motiu, per l'empenta personal que porten i perquè vénen de lluny.

Doneu unes voltes per les "Galerías Layetanas", entreu a dintre de tot, i us trobareu amb una exposició d'escultures de fusta que us faran una gran impressió per la força expressiva que tenen; són unes testes, uns bustes i unes figures arrencades de l'agre de la terra allà a Galícia, per un artista jove i coratjós que hi veu i hi sent com ben pocs.

Els aimadors de l'escultura clàssica, polida i flonja, diran que les obres d'aquest simpàtic gallec que es diu Bonome, i que es veu que ho és, no estan acabades; més jo els hi respondré que no els hi manca res i que moltes d'elles fins sembla que portin un ànima a dins, franca i cantelluda, igual que les mateixes talles exposades.

Com que els gallecs no solen anar sols, en Bonome ha portat per company al pintor Suárez-Couto, un colorista d'empenta, també, que arrenca de la seva terra els temes pictòrics, els quals resulten entre nosaltres d'una gran i sincera novetat.

En Suárez-Couto és un artista que sap nedar i guardar la roba, car mentre a voltes es presenta francament impressionista i decoratiu, altres se'ns mostra com a pintor costumista, fàcil i ben expressiu; les pintures *O Crego*, *Xente do mar* i *A fogueira*, són tres botonets de mostra que valen per moltes botonadures senceres de les que es troben tan sovint en les nostres parades d'art.

També es veuen a les "Layetanes" un grapat de dibuixos en negre i colorits, finets i xirois, fets per l'Emili Ferrer, un noi de molta vis-còmica, el qual es pinta sol en el seu gènere, com quasi totes les solteres dels nostres dies, així com una riquesa de vidrieria-ceràmica del mestre Gol, reunida allí en remembrança de què a l'Exposició d'Arts Decoratives, celebrada a París de França, darrerament, li fou atorgat un Gran Diploma d'Honor, distinció que no sols honora a en Gol, sinó a tots nosaltres.

Felicito a l'excel·lent artista, per la part que em toca.

També a les "Galerías Areñas" hi ha novetats de bona llei: unes novetats valentes i formoses que ens ha dat en Terruella, demostració vivent de què als pots petits hi ha la bona confitura, com diu la nostra sàvia aforística popular.

En Terruella és ja un home fet que pot anar sol, amb els pinzells a la mà; té un cop de vista excellent, sap copiar la llum sense enlluernaments i construeix quan pinta, amb una pinzellada ample, sucosa, franca... Res, que fins el gran Rusiñol li ha donat l'alternativa.

Demés, en Terruella té un fer personal, com si diguéssim una *marca de fàbrica*, que s'està acreditant d'allò més, tant, que aviat no hi haurà sala o saleta de bon to sense un quadro d'ell.

I a fe de món que ara en té per triar: *Cala de la calma*, *Marina*, *Porto-Crist*, *Riu Ter*, etc., etc.

Altre artista jove i treballador, en Porcar, ens mostra a "La Pinacoteca" unes quantes figures a l'oli, ben mode-

lades i colorides, i uns paisatges justos de perspectiva i de tonalitats.

Es en Porcar un pintor de la nostra canalleta, especialíssim, dóna a la pintura seva un cert aire de franca infantilitat.. Ço no vol dir que sia infantivol el seu art; que ho diguin, sinó, la *Josefina*, en *Cisquet de la Morada*, anant cap als *Camins dels arrossals*, i aquella *Fruita pomposa* que ha dut de l'horta valentina.

A la "Sala Parés" la senyora Teresa Romero mostra les seves aptituds per al cultiu de la pintura, presentant-se com una jardineria de gust. L'acompanyen els "noucentistes", els quals, llevat de l'escultor Tona, ens diuen poqueta cosa de nou.

C. ARBÓ

Les Rambles

En tornar a la vida ciutadana i catalana en general, la primera cosa que hem fet és passejar-nos per les Rambles. Quina alegria hem sentit! Cregueu-ho, amics, si ja no estéssim bé del tot, L'ESQUELLA DE LA TORRATXA en trobar-se a la Rambla s'hauria refet. La Rambla és el passeig més típic de Barcelona i la cosa que trobem més bella del món, perquè és la que més ens estimem. Les Rambles són l'ànima, l'esperit de Barcelona. Les Rambles, també, són la nostra alegria i la nostra satisfacció. Per això, en tornar, no podíem fer altra cosa que anar primer que en lloc a passejar per les Rambles.

Deixeu-nos cridar amb tota la força dels nostres pulmons: Visquen les Rambles de Barcelona!

El Faquir

A l'"Olympia" ens han presentat un faquir indià, un autèntic—sembla—faquir indià. Es diu Blacaman i nasqué a Calcuta l'any 1902. No obstant la seva joventut, el senyor Blacaman ha estat admirat als principals circs del món. L'estiu passat, a París, va ocasionar apassionades discussions i polèmiques.

A l'"Olympia" ens han presentat el faquir amb gran pompa. S'avisava al públic propens a les impressions que es retirava abans de la seva actuació i ha organitzat un complet servei de Creu Roja. I, efectivament, són moltes les senyores i senyoretes que es retiren durant la seva actuació.

Blacaman fa coses emocionants. Es penja pel coll al tall d'una espasa, puja una escala d'espases de caire, amb l'esquena nua clava cops fenomenals damunt de trossos de vidres, s'enterra durant deu minuts, etc., etc. I l'home tan tranquil.

El que trobem bo de debò és que un faquir es presenti pels circs del món a mostrar els exercicis de la seva religió. Ens fa el mateix efecte que si un capellà catòlic es presentés als circs de poblacions islàmiques i budhistes a presentar miracles i a dir misses als públics. Això demostra ben clarament que la religió és un espectacle.

Col·loqui encomiàstic

—Adéu-siau, la masovera amiga!
 Ara que el sol ens omple de coratge
 i que se'n va, amb la nit, nostra fadiga,
 reprendré novament el meu viatge.
 —Avant, bon caminant! Féu vostra via
 camí de l'ideal que us acompanya;
 mes no oblideu la calma d'aquest dia
 en la gran solitud de la muntanya.
 —No temau pas, que mon cervell us guarda
 i sap de vós mil coses agradoses
 per oblidar, en arribar la tarda,
 les vostres gràcies pures i formoses.
 Que no temau us dic, la meva amiga!
 —Penseu de què sóc de vós en cor i entranyes
 i no oblideu, per enutjós que us siga,
 aquesta flor humil de les muntanyes.
 —Humil o no, vostre record em guia.
 —I a mi, bon caminant, el vostre amor
 em serà grat de recordar el dia
 que em punyin les espines del dolor.
 —De quin dolor parleu?

—Del del record,
 que, amb tot i ésser la imatge del passat,
 és quelcom més cruel que el de la mort!
 Passa un pastor; darrera ve 'el ramat...
 El sol ha eixit i amb lluïssors de joia,
 que omplen de flama i or tota la plana,
 ha besat melangiós a aquella noia!
 A l'església repica una campana...
 —Adéu-siau, donzella venturosa!
 —Avant, bon caminant!

I fa sa via
 per l'ampla carretera mig polsosa,
 darrera d'aquell dia, un altre dia.

MANUEL VALLDEPERAS

Pietat!

Oh, Senyor, Senyor! Demano
 del vostre poder diví
 que ensorreu tots els teatres
 que deshonren l'Art sublim!

Senyor, Senyor! Un miracle
 contra aquells malvats autors
 que per a cobrar trimestres
 es venen llur honra i nom!

Feu, Senyor, Senyor, per sempre
 que els empresaris malvats
 s'enfonsin a les entranyes
 de l'etern foc infernal!

Senyor, Senyor! I als mossegues
 que estafen a autors humils,
 envieu-los en mala hora
 entre les flames dels llims!...

E. G.

REFLEXIO

—Ja et dic jo que avui s'ha d'anar amb uns peus!...

UNA BONA ESTATUA A LA PLAÇA DE CATALUNYA

—No és pas aquest el més gran que es coneix!

COLON BAR

—Qui t'ho havia de dir que amb el temps et convertirien en taverna el monument!

A la nostra típica Rambla

- I ara? Això és una horxata? Si és una copeta de civada.
- Fugi, home, no sap que el nostre quiosc és més immortal que el Tutunkamen.
- Jo es veu que són vostès fills de Bhuda.
- A quant aquest pom, florista?
- Miri, per vostè, que fa cara d'èsser un galan jove, li donaré per sis pessetes.
- No el vull, perquè m'ha batejat malament.
- I això?
- No sóc galan jove, sóc el barba del Centre de Vila-totxa.
- Ep, conductor! Pari! Pari! Pari!
- Que tan pari, pari, pari... Es creu que sóc una llevadora? No vull parar!
- Recristina! Aquests ocells haurien de tenir a dalt dels arbres *waters-closets*, perquè acabo de comprar un capell i me l'han deixat que ni un colomar!
- Escolti, nena, fa cinc dies que m'estic afluïnt darrera la seva figureta delicada. Dongui'm un sí.
- Ai, fill meu! En té per cent anys...
- Que és cruel! I això?
- Perquè sóc de "El Siglo".
- Per quant em donareu aquesta cotorra?

- Sis durus.
- Es carota. Que no xerra?
- Home, va passar un disgust de família i va perdre la paraula, però ja veurà com als sis anys de fer-li la vida, l'haurà de tirar a mar.
- Per xerraire?
- No, per decent i ben criada. Jo només venc bèsties de bona cria, i les bèsties que tracto se'n recorden eternament.
- Faci-me-la portar a casa. Passi-ho bé.
- Caram! Aquell senyor, en lloc de donar-me la seva adreça, m'ha donat la direcció del doctor Alcàntara.
- Què, comprem o no l'entrada dels braus?
- Sí, home, entra a n'aquesta llibreria i te la donaran.
- Tres sols.
- Tressols? Vagi a casa seva que té agència. Aquí només venem llibres, diaris i rebem disgustos.
- Ai, ai, no venen per la *corrida*?
- La correm de nit, mestre!
- Com se'n diu d'aquest carrer, Pep?
- Conda del Saltu.
- Devia ésser un gran personatge?
- Jo ho crec! D'un salt va venir aquí.
- Jo em pensava que no fos amic de saltar i parar...
- Vol un rellotge d'or, bo i barato? Miri-se'l?
- En voleu molts diners? Es que haig de fer un regal al meu sogre que es diu *Fecundo*.

L'ALEGRIA DEL SENYOR ESTEVE

—Estic content perquè ja podré tornar a gallejar!

—Anem cap allà que no ens *clissin*, perquè aquesta joia és *birlada*.

—Ja! Quant en demaneu?

—Per vós, vint durus.

—Es carot, però és d'or de mina?

—Ja ho crec, si el duia el marquès de Mariano!

—Era bon Mariano. Teniu: aquí van.

—Visca! (Es un tros de llauna daurada).

—(Ja m'he tret el paper de cent, que és fals!)

—Papa, papa, anem a veure Colón?

—No, fills meus, que el pobre està malalt des de que varen foradar-lo per a fer-hi pujar gent.

—Miri com senyala cap allà.

—Vol dir: Allí us les donaran calentes.

—Per vint cèntims les sabates noves.

—No veus que ja ni talons hi queden, gamarús!

—Vols venir, maco?

—Ai, no em toquis! On em vols dur dolçura i esperança meva?

—A *Montbleau*.

—*Amb un blé?* I ara! Uix! Jo sóc de casa bona! Quina donota!

—Ai, pobret! Que t'has deixat el sostenedor?

—*Guardias!* Aquesta donota m'insulta!... Em taca l'honor...

—Vés, secalló! Dignes a ta mare que et posi un barbero!...

EMILI GRAELLS CASTELLS

L'amor i l'honor

Quina complicació de lleis i de ridiculeses ha inventat la societat per a fer homogenis l'amor i l'honor! Quina gran estupidesa voler lligar l'amor—cosa verament sublim i superior a tota cosa humana—amb l'honor—cosa abstracte, estantissa, el significat de la qual hom no sap ben bé quin és—. La signatura dels amants, posada en els llibres de la Cúria en uns moments d'exaltada imaginació il·lusòria, compromet i lliga per un sempre més a molts, qui passada la primera nit i esvaïda tota il·lusió del fruit prohibit, de bon grat renunciarien a la parella per a cercar-ne una altra, lligada a ells més estretament que el lligam del desig carnal. Un *si pare* pronunciat d'esma i de rutina, en uns instants que hom no veu ni sent altra cosa que la pallidesa i el sospir de la núvia, tota emoció, és més fort i més poderós als ulls de la societat, que uns grillons i unes cadenes de ferro que els lligués l'ànima per una eternitat. Ai de qui s'atrevis a profanar les lleis per les quals l'amor és regit! Ai, de l'infeliç mortal que, comprenent l'equivocació d'un casori fet sense una recíproca identificació espiritual, i tocant les conseqüències íntimes d'aquest apartament ideològic, decidís anullar el contracte de possessió de la femella que un jorn escollí, seduït per qualche fascinació femenina! L'estigma de la societat cauria sobre d'ell com ferro bullent, i el tatuatge damunt la faç seria una mostra arreu de la seva infàmia! Si mai us trobéssiu en aquest cas, lector amic, no consultéssiu pas un juriconsult, ni un eclesiàstic! Les lleis dels homes us perseguirien a la terra, i les lleis del Déu, invisible, serien més rigoroses encara després de mort. Ai, també, de la dona que sentint-se sola en la llar, deixés el marit que l'església li concedí, per cercar-ne un altre que la fes feliç. Les mi-

rades agressives i reptadores de tothom, li tallarien l'ànima com un coltell, i la societat, fent-li el buit, la llençaria a cops de peus com un gos pestilent. Cal, doncs, ésser infalible en l'elecció de la parella per tota la vida. Sols la mort té el do de desfer els llaços, contrets, la majoria de voltes, en uns instants de lleu desig sensual.

Hom perdona a l'home tots els *pecats* d'amor en la seva joventut. Altrament, no és tan sols comprensible, sino fins necessari per l'home—diu el vulgus, sense cap noció d'anatomia, ni psicologia i sense saber de què se les heu—, un periòdic desfogament sensual, i l'home al qual no se li coneixi un tal desig, o bé es mostri retret al parlar de certes coses, o no somriu les frases poca-soltes de doble sentit—sense cap sentit comú, però—, les burletes i ironies dels companys, li retreuen el misticisme i la timidesa, i passaran els límits de la jurisprudència fins a fer-se insuportables. Això si no cau damunt d'ell el verí d'un qualificatiu més agre i més cru. Pel contrari, hom no sabria perdonar mai a una dona de bons sentiments, una senzilla relliscada dins l'amor—en diuen *una relliscada*—, i l'escrúpol de la societat hipòcrita, vessaria si un temps més tard aquella dona es lligués matrimonialment amb un altre home que li conegués la vida pretèrita. Podrien devenir, naturalment, feliços, però ja cuidaria la gent honrada (?), amb fins humans, de fer llur infelicitat.

Les lleis establertes capriciosament per l'home, són fetes precisament perquè ningú pugui assolir la felicitat completa. Per ésser feliç cal passar per damunt de totes les misèries humanes, i com que aquestes formen legió i són més poderoses que un hom, devindrà infeliç de retop. La felicitat consisteix en ésser un bon infeliç.

NARCÍS MATES

Les anècdotes d'en Rusiñol

En Santiago Rusiñol, el nostre gran Rusiñol, és l'home més popular de Catalunya. El poble s'ha compenetrat amb el seu excellent art d'escriptor i de pintor, i també amb l'home. Angel Guimerà representava l'home venerable de Catalunya. Santiago Rusiñol representa la subtilitat i l'humorisme català.

Arreu sentireu comentar l'obra del gran artista; arreu, també, sentireu explicar gracioses anècdotes del gran home.

Rusiñol, és un mateix com a home i com a escriptor. La seva vida d'humor, la seva passada vida de bohèmia, transllueix sempre en totes les seves obres. Per això, perquè Rusiñol és un home essencialment català, la seva vida és plaent a tothom, i perquè la seva obra és una continuació de la vida, és compresa i admirada.

Fixeu-vos que les anècdotes reals més gracioses que s'expliquen, són fets d'en Rusiñol, fets d'ell o bé d'ell i en Casas, o bé d'ell, en Casas i l'Utrillo.

De tots els homes catalans que tenen una vida anecdotària, la d'en Rusiñol és la millor i la més popular de totes, perquè és la més catalana i la més humorística. Per això, les anècdotes d'en Rusiñol són més celebrades que totes les altres.

AQUEST NUMERO HA SIGUT VISAT PER
LA PREVIA CENSURA GOVERNATIVA

EL FRED

Som a l'hivern, i mentre els arbres van despullant-se desafiant el fred, els homes can vestint-se. Ens abriguem arropats, amagant la pell de la faisó que podem, aspaordits pel fred. El fred, ens dona una mena d'esgarrifança que cuitem a amagar-nos vora un braser o una estufa o escalfa-panxes, temerosos de quedar frigorificats tan instantàniament com la por ens ve a l'eixir al carrer quan bufa l'alè gelat de gener.

El fred repugna a tothom. La calor també. A l'hivern voldríem poguer dur tota la roba d'una botiga. A l'estiu no voldríem ni els prestatges. Les coses d'aquest món són una olla. Tot va a pilots. A l'hivern, si no fos el fred, es farien moltes coses. Ningú es mou. Els carrers, a la nit, estan buits. Mentre el foc devora les tèies i la gent hi acosta les estelles per encendre més la flama, la gent s'escalfa, s'escalfa... però deixa el foc i torna a enfredorir-se. El fred és per a tot i nosaltres som uns frescos, que sense un foc ardent i seguit no som capaços de deixar el foc i eixir al carrer per por de deixar l'escalf.

Som més porucs que les plantes, ja que aquestes, per exercir la seva força, es despullen en els moments més perillosos per a poguer-se entrenar millor.

Fem com les plantes. Desafiem al fred. Eixim al carrer amb aquell escalf proporcionat pel foc i no defallim.

El foc és un gran factor per a fer bellugar a les coses ensopides, i més encara si la llenya li acosten els altres.

Eixim al carrer sense por, i així evitarem que els de fora ens diguin que tots nosaltres som uns frescales.

L'ONCLE MATIES

La Plaça de Catalunya

Durant el temps que no havíem estat per Barcelona, la fesomia de la ciutat, trobem, no ha canviat gens. Tots els carrers segueixen esventrats i la Plaça de Catalunya igual.

Fixem-nos només amb la Plaça de Catalunya, que és la cosa més important de la ciutat.

El senyor Nebot, amb el seu immens geni, segueix improvisant les obres. Quan no se li ocorre cap idea, no s'hi treballa. El dia que hi veu alguna cosa nova, llavors els obrers mostren la seva activitat executant en quatre dies la pensada. Si per això fer, cal desfer tot el que ja hi havia fet, tant li fa, ho desfan. La qüestió és que la Plaça quedi una cosa única al món.

Ens han dit que, durant aquest temps, una estàtua de nus havia aparegut en un dels pedestals. No l'hem sabuda veure. Després hem sabut que ja l'havien tret per a executar-la en pedra o en marbre.

Creiem que aquesta estàtua ha estat objecte de grans protestes de tota aquella gent que s'empara amb la moral per a amagra la pròpia vergonya. Tot el que els inspira passions baixes, perquè ells són incapaços de sentir l'art, diuen que és immoral.

Esperem que torni a aparèixer l'estàtua per a dir-hi la nostra. Per de prompte, ens han dit que la podíem lloar. També hem sentit dir que, per a donar gust a la gent, posarien vel als nusos. Si així fos, en protestaríem.

La tempestat

Sols del mar se sent la fressa.

El vaixell l'ona hi bat,
els marins amb gran destressa
afronten la tempestat.

La bravor del mar no amaina,
el vaixell s'està negant,
els marins perden sa calma,
el temporal va augmentant.

Del vaixell ja no hi ha rastre,
els marins per sobre el mar
volen les ones combatre,
volen la mort allunyar.

Mes sos afanys són inútils,
car les ones com castells,
dins ses entranyes hostils
hi engoleixen a tots ells.

AGUSTINET PITARQUE

Les condecoracions de senyor Esteve

El senyor Esteve es delia per les condecoracions i, com—segons ell—per ésser condecorat calia desempenyar qualche càrrec públic, tot era arrambar-se als capitostos de la política per tal d'assolir el seu dolç ideal.

Mentre hi hagué normalitat, ningú féu mai el més petit cas del senyor Esteve—malgrat el seu indiscutible talent—i, per tant, li fou sempre impossible reeixir en els seus lloables propòsits. Només una sola vegada allà a Caldetes, on—a la vora del mar—hi té una torreta, un dels seus gosos salvà un naufrag i fou condecorat—el senyor Esteve, no el gos—per la Societat de Salvament de Naufragos.

Mes, tantost hi hagué canvi de situació, el senyor Esteve fou de seguida distingit amb el cobejat càrrec i, ben prompte, en premi als seus rellevants serveis, començaren a ploure-li condecoracions de tota mena, que l'home acceptà envanit, i no cal dir que llavors aprofità totes les ocasions que se li presentaren per a lluir-les en públic.

Mes—allò que succeeix molt sovint—, quan més satisfet de la vida estava el senyor Esteve, una greu afecció al cor el portà ràpidament a l'altre barri... (Hom pretén que dita afecció fou produïda pel seguit d'emocions rebudes en poc temps, en veure's tan plenament triomfador pel damunt dels que abans l'havien injustament reputat.)

Què hi farem; Es el món... Però, el senyor Esteve era molt previsor i deixà manat que, un cop mort, l'enterressin en companyia de ses benvolgudes condecoracions.

Per això, en arribar els masovers de Caldetes per assistir a l'enterrament, es trobaren al senyor Esteve de cos present i, en veure'l amb tantes medalles i creus al damunt del seu pit, restaren tots astorats, fins que la Paula—la masovera—exclamà ingènuament, boi signant aquell munt de condecoracions:

—Ai, pobre senyor! Es clar que ha mort del cor... Com que deu haver-lo ofegat el pes de tota aqueixa ferramenta!

FIDEL GRIFOL

DEL GARNET D'UN BARCELONISTA

Filosofia de l'home que porta un paquet

Començament de tardor. Un escampall de boires en el cel, fan la tarda d'un gris pujat, gairebé ombrívola. L'home que porta un paquet fa una estona que camina. Passa pel carrer del Carme i es dirigeix, a peu, al volts de Santa Maria. Té una cara que sols és comparable a la grisor de la tarda autumnal. De la cara que fa l'home que porta un paquet (no hem dit que pesa vuit quilos), generalment, en diem "cara de pomes agres".

No va mal vestit del tot. Porta una pallola de fi de temps, bastant torrada pel sol. Un trajo de color fosc, camisa de certa fantasia, coll planxat i un capriciós llacet. Calcen els seus peus un parell de roges sabates baixes. Una d'elles, es coneix, sense mirar-la del dessota, que té la sola esclafada. Entre la sabata i el final del pantaló, un mitjó clar de seda, més o menys real, contrasta amb la foscor del pantaló i el cuir del calçat.

A la mà hi porta el paquet dels seus turments.

Qui el veu el pot prendre per un vulgar dependent de merceria. Però nosaltres el coneixem: Es un home lliure, que té com a nord de la seva vida el no dependre de ningú. És filòsof i jove, però fa de corredori repartidor al mateix temps dels articles que ven per compte propi. Coneix els recons on els articles s'obtenen a "bon marché", i les tendetes que paguen car i al comptat. Aquests dos extrems constitueixen el seu radi d'acció, encaminada a proporcionar-li les mongetes...

Parem de descriure i diguem el que nostre home pensa: "Canviem-lo de mà. Diantre de paquet, m'ha partit els dits amb el cordill. No pot ésser; això s'ha d'acabar! És fomat haver d'anar pel món així per guanyar una pesseta amb tants burros com hi han que les guanyen asseguts. Però, la llibertat val molt.

No obstant, jo, ara sóc esclau. Esclau d'aquest maleït paquet. És evident, els homes, no en podem ésser de lliures: qui és esclau d'una dona, qui d'una tenda, qui d'un amo... Jo més m'estimo, però, ésser esclau d'un paquet que no pas d'un amo: És més digne..."

Nostre home sua. Del cel s'escapen unes gotes impertinents que fan arrugar el seu front. Distret amb els seus pensaments, l'home ensopega amb un cec que ven dècims en una cantonada. Aquest llença unes males paraules i fa acció de pegar un cop de puny al distret vianant. Però el dóna en l'aire. I amb la boca llença un excrement impropri contra la mare que el va posar al món.

L'home del paquet sent el dolor d'haver ferit el pobre cec. Després somriu. Un pensament que creu genial ha guaitat en son magí:

Aquest home—es diu—, és un enemic de Nietzsche, de qui, indubtablement, no coneix ni el món. És la negació de la teoria dels forts. Perquè per ell la vida és tant d'aquests com dels febles.

Aquest home, com tots els homes, té un rei al cos, el que actua en tots instintivament d'una faisó categòrica, gairebé fatal.

Tots els homes, dins la nostra esfera, creem la nostra filosofia acomodaticia. No és una filosofia especulativa; és pràctica, perquè es realitza, es sent en lloc de pensar-se. És filosofia d'instint, si valgués el concepte.

Tot el món es fortifica en el baluart que li han bastit les circumstàncies. Hom ha nascut per rei i es corona en el seu propi regne.

El ric defensa la teoria que no perjudica el seu capital. L'obrer defensa la que el millora en el seu treball. Jo mateix, a manca d'altra cosa, defenso la meua pretesa llibertat d'acció... Aquest pobre orb, a qui he tingut la mala sort de perjudicar en un instant de distracció, es fortifica en la manca del seu preciós sentit, per justificar el seu dret, com a home i com a orb.

Per qui ha tingut la dissort de prendre la llum dels ulls, el món és de l'orbs. Tots els que veuen són obligats de satisfer el seu tribut de compassió i de respecte a la seva orbesa.

Res significa que jo estés distret quan l'he colpejat impensadament amb el meu paquet. No hi tenia dret a anar distret, perquè és de l'exclusiva dels orbs el dret d'ensopegar amb els altres. I nosaltres, que gosem sortosament del primer sentit, tenim el deure de respectar-los. Perquè ells són constituïts en reis del regne que els crea la torpesa de llur sentit malalt, o la manca del sentit mort; la manca d'oïda d'un sord l'han de compensar els esforços dels que s'han d'entendre amb ell.

I tots defensen llur regne de dissort.

Cal respectar-los i compadir-los. La compassió i el respecte devenen tributs de vassallatge. De fet, aquests desgraciats són els únics reis lligítims. Els únics que tenen raó d'existir a la terra..."

L'home del paquet alça el cap. S'adona de què ha caminat més del que havia de caminar. Desfa un troç de carai i canvia el paquet de mà. Té els dits enrampats. Però troba que és lleuger un paquet de vuit quilos per un rei del seu regne.

PERE MIALET

ANY NOU

—Apa, fora del llit!... "Any nou, vida nova".

—No et facis il·lusions, noia, això ho diuen des de què el món és món, i mira si n'és de vella la vida!

El Passeig de Gràcia...

Qualsevol demati d'onze a una

La revenda d'entrades

Quina diferència hi ha d'un poble ben o mal governat! Quin canvi més radical no s'ha operat a casa mateix des de que varen ésser foragitats aquells polítics nefectes que anaven semblant de ruïnes per on passaven! Quina felicitat, avui, que contrasta amb la desgràcia d'ahir! Com havem de beneir el ferreny cabdill que en una sola embranzida sabé anorrear l'odiada política, colossa de fang que ens aixafava a tots!

Aquestes i altres coses semblants se m'ocorrien diumenge passat contemplant la llarga cua de gent formada a les portes de l'"Olympia", per a proveir-se d'entrada.

Poc més de dos anys enrera hi hauríem trobat el revenedor, el despreciable negociant, oferint entrades amb un talonari a la mà, malgrat la presència de la policia, oferint entrades a pesseta, de les que costen vuitanta cèntims, i a darrera hora les haurien pujat a cinc rals. Més d'un cinquanta per cent hi hauria guanyat aquell brètol!

Ara no. Ara això està prohibit completament. I no tingueu por, no, que ningú s'atreveixi a fer-ho! Altra feina hi ha!

Si no ho voleu creure-ho, aneu a la porta de l'"Olympia" en dia de calderada. Quedareu convençuts de seguida.

P. BUSQUETS

El "Tanu"

Pels parisencs, i pels francesos en general i estrangers que van a París, el metropolità parisenc no té altre nom que *metro* (pronunciació: "metró"). A París, si no dieu "metro" no us entendran. A Madrid, també han dit "metro" al seu metropolità. I a Barcelona, desgraciadament, també se'l comença a conèixer per aquesta abreviatura.

Protestem-ne. Protestem-ne enèrgicament. Nosaltres som barcelonins fins al moll dels ossos. De totes les publicacions que surten a Barcelona, nosaltres, 'L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, som els més barcelonins. Això tothom us ho dirà. Pregunteu a qualsevol: "Quin és el periòdic català més barceloní?" i us respondran sense pensar-s'hi gens: "L'ESQUELLA DE LA TORRATXA!" Veu's ací perquè nosaltres hem de protestar del que sigui una taca per la ciutat i ens hem de preocupar més que ningú, àdhuc més que el mateix Ajuntament, de la seva glòria.

Fora servils imitacions! Una imitació d'aquesta mena només fa que embrutir Barcelona! Nosaltres hem d'ésser originals. Deixem que els madrilenys facin el que vulguin.

Per quin set sous n'hem de dir "metro" només perquè a París ho diuen? Res d'això! El metropolità català ha de tenir un nom propi, un nom que s'ha de generalitzar i l'ha d'usar tothom, tal com a París tothom diu "metro".

El metropolità de Barcelona és una empresa castellana i a tots els cartells llegim *Metropolitano*. Busquem el nom que hem d'usar en aquest cartellet.

"Metro" Fora! Res d'imitacions! Precisament és això el que blasmem.

"Poli". Ho podíem confondre fàcilment amb els respectables guàrdies de seguretat. I fixeuvos quin contrast seria dir: "Me'n vaig a agafar el "poli", quan precisament són els policies els que agafen a la gent.

"Tanu". Això sí que va bé. "Tanu" és una terminació castellana que, fa un nom ben català. No ens hi pensem més.

Des d'ara, doncs, el "tanu" vol dir el metropolità de Barcelona. Esperem tenir l'honor de veure generalitzar-se el nom, i que, com passa a París, arribi un dia que el que no digui "tanu" no l'entendran.

Les dues batalles

Al luxós Passeig de Gràcia hi ha una batalla de flors on les ànimes (1) hi riuen i hi frueixen tots els cors.

A l'ensems, a un barri pobre, hi ha una batalla d'espines que té al cor, tothom, clavades engolint fel i metzines.

Si això, junt, bé ho remenaven persones formals i sèries, s'obtidria el resultat, positiu, de dos misèries.

FIL I GRANA

(1) De canti

El senyor Lerroux

Feia molt de temps que tot sovint es deia que el senyor Lerroux venia a Barcelona. Però mai no venia. La gent ja sospitava que mai no hi vindria. De sobte, el dia dels Innocents es digué que havia arribat. I aquesta vegada que ningú no s'ho creia, vingué de debò.

A l'estació l'esperaven set o vuit *correligionarios*, els únics lerrouxistes que queden a Barcelona. Diuen que el senyor Lerroux quedà molt content en veure tanta gent, car ell es creia que no hi havia altre lerrouxista que ell. Carai, encara en queden set o vuit! Es molt això!!!

El senyor Lerroux ha vingut per a organitzar les seves masses. No cal dir que, essent els que són, amb dos mots els tingué organitzats.

I vingué també per a donar una conferència a la "Casa del Pueblo" (?). El senyor Lerroux havia rebut les seves ordres sobre el que havia de dir. Ja els coneixem aquests sistemes. Fa molt efecte això de fer parlar un republicà. Però a darrera hora, la conferència fou suspesa. Per què? Per què el senyor Lerroux és perillós? I ca! Per res més sinó perquè cal cobrir les apariències. Ja la donarà un altre dia. Tots l'esperem.

Els Reis

Han vingut els reis. Han passat per totes les cases, des de les més riques a les més humils. Han mirat totes les sabates, i hi han deixat el seu present. Riques joguines, abundants joguines, a les sabates dels nois rics. Un o dos ninots de llana a les sabates dels nois pobres. També han deixat un regal d'amor a les sabates dels casats i de les casades. Per tot arreu han passat, els reis, aquests reis fantàstics amb vestits de jocs de cartes.

Els reis són una gran cosa. Serveixen per a fer un dia de festa, cosa molt agradable. Serveixen, principalment, per a tenir l'alegria del present. Quantes i quantes cases no compren res als seus fills sinó el dia de reis, i si no fos aquest dia, tal vegada no els ho comprarien mai!

Els reis són una illusió pels infants. Fins als dotze o tretze anys es creuen de debò que existeixen. Però, el que és més bo, els grans es creuen que aquests reis que ara imiten han existit realment. Pobrets! Són tan innocents com els petits. Els tres reis d'Orient eren simplement tres senyors plens d'humor que s'empescaren el Carnestoltes. Ells han estat els inventors de les disfresses. El que passà és que els prengueren per tres reis i els homes seguiren la broma.

LICEO

La setmana passada es presentaren dues obres bones, una d'elles magnífica de debò: "Faust", de Gounot, i "La ciutat invisible de Kitej", de Rimsky Korsacof.

"Faust" va ésser cantat pels eminents artistes Mlle. Becujon i el gran Zalesky.

Resultà una funció magnífica. Fou una de les obres millors cantades que s'han presentat. Zalesky és un dels millors cantants del món i no cal dir que en "Faust" pogué lluir-s'hi. La direcció de Paolantonio, irregular com sempre. La presentació, molt bona.

La setmana que ve parlarem amb l'extensió que es mereix de "La ciutat invisible de Kitej", estrena.

ROMEA

Res de nou en aquest teatre, a no ésser l'èxit creixent de "Nyigui Nyogui". Veritablement, el teatre "Romea" està de sort aquesta temporada. Ja no cal dir que ens en alegrem.

Per al dia deu d'aquest mes està fixada la funció d'homenatge al gran Rusiñol, amb la representació de la meravellosa comèdia, "L'auca del senyor Esteve" i de la delicadíssima "L'alegria que passa". La part musical d'aquesta última sembla que anirà a càrrec d'una nombrosa orquestra dirigida per l'eminent Enric Morera. La part de "Zaira" la dirà la distingida Josefina Bugato, "star" de la propera temporada de teatre líric català que es pensa fer al "Tívoli":

Per a després d'aquesta funció d'homenatge al Mestre Rusiñol, es prepara l'estrena de "La Tranquil·litat". Cafè".

Es tracta d'un sàinet d'en Lluís Capdevila, en qual inter-

pretació intervé tota la companyia, del que s'assegura serà un gran èxit.

Millor.

TIVOLI

Segueix l'èxit de "La Severa", malgrat que els adaptadors hagin desfet el magnífic drama del portuguès Juli Dantas. No en va el mestre Millàn és un dels pocs músics "serios" que ens queden.

Es llàstima que "La Severa" no hagués arribat abans.

Avui, després d'una direcció desastrosa, i quan la nau del "Tívoli" naufragava, ha vingut tard.

ESPAÑOL

La companyia que dirigeix en Josep Santpere ha estrenat una traducció catalana, deguda als senyors Portusach i Ballescà, del vodevil francès "Un reveillon au Pere Lachaise".

Ha tingut èxit.

VICTORIA

L'empresa d'aquest teatre, que anunciava obres d'en Puig i Ferrer, Sagarra, Miquel de Palol, Ignasi Iglesias i molts altres, ha acabat fent vells melodrames en castellà.

Ens diuen que la distingida primera actriu Mercè Nicolau, en vista d'això—i d'altres coses—s'ha separat de la companyia. Ens en alegrem per ella.

OLYMPIA

En aquest teatre ha debutat un faquir autèntic—dels més autèntics que corren—que fa coses veritablement esgarrifoses.

Val la pena d'anar-lo a veure.

GOYA

El gran actor—i no és "coba"—Enric de Rosas, per a la funció del seu benefici, es disposa a representar "Padre", la tragèdia de Strindberg. Aquesta nova ens ompla de satisfacció. Ara veurem—per fil—teatre de debò.

Ja en parlarem.

BOB

FUTBOL

Ja ha arribat ço més sensacional per als nostres aficionats: el començament del Campionat del Grup A. Tothom l'esperava amb una afició extraordinària. Qualsevol no ho espera amb afició davant del cas de poder veure altra vegada el "Barcelona". Des de què aquest club no jugava, que el futbol havia anat de baixa i de no ésser que nosaltres no ho podem creure de cap de les maneres, diríem que els "onze mil" s'havien retirat de la circulació.

Però com que aquestes coses no les creiem ni les volem creure tampoc, convindrem que la baixa que havia experimentat el

—Ja ens convenia, noia, la teva tornada, perquè hi havia una tristor per Catalunya!

futbol, els únics culpables en són els federatius que escamaren al bon aficionat volguent-lo ensarronar amb allò que molts en varen dir selecció catalana.

Ara ja som altra vegada en plena efervescència, i davant d'això, no ens cal altra cosa que respirar fortament i dir: Gràcies a Déu que ja tornem a ballar-la!

I mireu el que són les coses: comença l'any i comença l'activitat futbolística. Es allò: "Any nou, vida nova". Ara que no per a tots ve a ésser així, ja que segons una confiança feta per un reialista, diu que el seu club ha pres un acord (que només us el diem a cau d'orella, perquè han convingut que fos secret), el qual segons sembla va encaminat a mofar-se d'això de la vida nova; ells estan per la vida vella, volem dir que tot són "victòries", i per comprovar-ho només hem de mirar el resultat del primer partit del campionat, en el qual per poc que se la carreguen.

Si continuen gaire aquests sustos, caldrà que no vagin massa confiats i que es procurin, de la manera que més bonament puguin, alguna victòria.

Els que més satisfets estan i fan la cara de Pasqües, són els barcelonistes, que us pensen que és poca la victòria que aconseguiren sobre el "Terrassa"? Si arriba a jugar en "Sami", llavors sí que hauria estat el delírium! Pel cap baix, haurien aconseguit un parell de "goals" més, i amb ells el mig cabasset.

Ara, però, els bons barcelonistes no les tenen pas totes: i si demà passat a Sabadell els passava com l'"Espanyol"? A ningú s'amaga que el "Sabadell" a casa seva en fa de crespes.

Sort que dilluns el susto ja els haurà passat, sinó, seria poc menys que irresistible.

I de les batusses al camp del "Gràcia, què en direm?

La Federació vinga aprovar i donar instruccions per a evitar les plantofades i altres "carícies" per l'estil en els camps, però els nostres jugadors no en fan cas.

En aquests casos, el més bonic és veure el bon públic que no pot veure injustícies al seu club i comença a esgargamellar-se, a amenaçar, a atiar als jugadors i a voler pegar a l'àrbitre.

D'ara en avant, nosaltres si fóssim federatius posaríem un premi per aquell que al cap de l'any acredités haver agredit més àrbitres; tenim la seguretat que no hi hauria ningú que se l'adjudiqués, i és que en aquest món de tota la vida ha imperat sempre la contradicció. No hi ha com privar una cosa per a desitjar-la i fins ens estranya que els federatius no se n'hagin donat compte.

L'"Europa" continua pifiant i encara menys mal que amb tot i això ha començat l'any amb una victòria. Se la va carregar el pobret "Martinenc" amb resignació. Ells rai que ja hi estan fets.

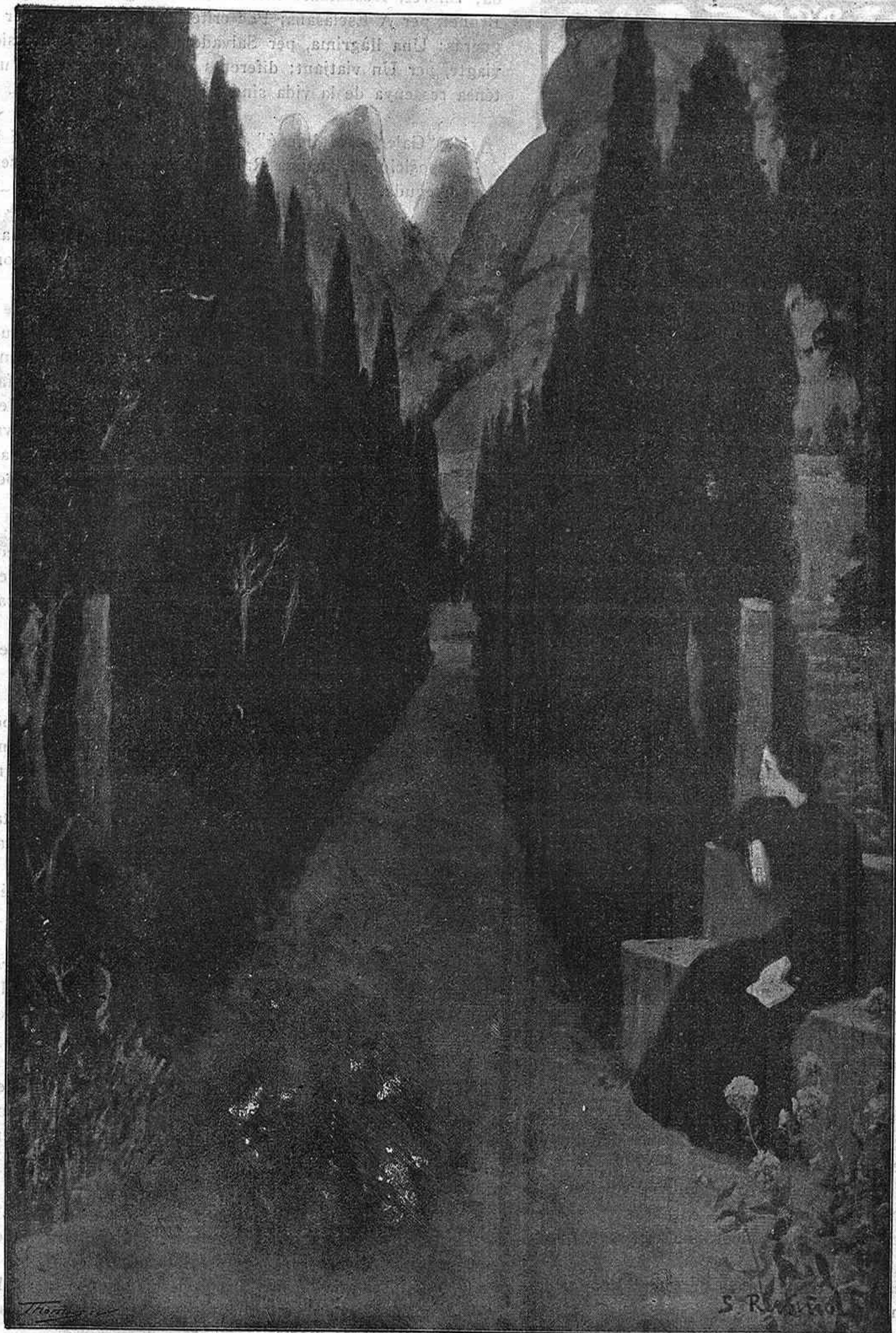
Ara només ens cal esperar els esdeveniments de demà passat; ens sembla que seran suculents. Ja us en direm alguna cosa.

I més encara si els dirigents dels altres esports es declaren en vaga.

XIPRERS DEL GENERALIFE (Granada)

(Quadro d'en Santiago Rusiñol)

PASSEIG MISTIC (Montserrat)

(Quadro d'en Santiago Rusiñol)

Ha sortit "Lluita" (Lluita de Dependents de Catalunya, corresponent al text de gener amb el següent sumari):
 L'obra dels Dependents editorials: L'esperit social dels dies nous. El procés de la burgesia per Pere Olivella; Aplicació, per E. Grau; Dilema Socialisme per Alfred Costas; La situació econòmica d'Europa i l'economia anglesa per Josep Maria Tàrrades.

Es Hospitals de nostra ciutat es troben en situació crítica, no havent-hi diners pel sosteniment dels desgraciats.

I pensar que hi han més de 20.000.000 per a jugar a la rifa!...

Visca la humanitat!

I no parlem gaire, que per comprar "ràdiu" per a combatre el cranc—malaltia cada dia més greu i en augment— no es recullen en tota una ciutat unes centes mils pessetes.

Encara hi han presos de l'any 1909, referent als successos de la setmana tràgica, o millor dit, la setmana maurista.

En Sanjuan, defensor dels oprimits, fa una crida per a demanar l'indult de tres catalans empresonats.

No cal dir que voldríem que la seva veu de plany obtingués, com altres vegades, el triomf de la lliberació.

Admirem tan excellent cor que es desvetlla pels desgraciats.

Sortirà un diari on tothom podrà exposar els seus ideals i les seves opinions, sense entrebancs, barreres ni través de cap mena.

Sabeu on serà això?

Senzillament: a Rússia, segons digué el gran Zinovief en son discurs en el Congrés.

No han vist la comèdia innocentada que ha clos l'any passat? Ha sigut l'actor genial "Don Lacandro", que ha vingut una vegada passat ço del "pavo" i a remenar la cua.

Però per ara, com que de obrers tous i beneïts no n'hi han, i gent que pugui entrar a la casa gran tampoc, és el motiu que els lerruixistes han desertat i el "ex Krompiz" del Paralel li ha sortit malament la jugada.

Ja ha passat a la història Natural allò del temps d'en Moret i satèlits.

El més tonto, avui, "Don Lacandro", és capaç de vendre's la república que vostè defensa per sis pessetes i mitja.

Entorna-te'n a Madrid, que això és... no la lluna, sinó un coci que hi has caigut de quatre potes.

El districte novè, agraït del seu honorable ex cabdill, li dedicà un banquet quan era regidor, i es parlà d'honor, de pàtria i no sé quantes coses més.

I al cap de pocs dies, els mateixos organitzadors, llegien a la premsa que el senyor Marimón estava encausat.

El més bo del cas és que un xicot que esperava que el farien urbà, exclamà:

—I per això vareig gastar-me quinze pessetes! Per quedar-me sense porra i penjat dalt d'un pal?

Ve't aquí la flaca de fer banquets i tiberis la gent del districte novè.

Ha sortit "Lluita", publicació mensual, òrgan de la Federació de Dependents de Catalunya, corresponent al mes de gener, amb el següent sumari:

L'obra dels Dependents, editorial; L'esperit social dels dies nous, El procés de la burgesia, per Pere Olivella; Apellació, per E. Grau; Diàleg, Socialisme, per Alfred Costa; La situació econòmica d'Europa, L'economia anglesa, per Josep Maria Talla

da; Llibres, Desembarc meravellós dels grecs a Empúries, de Brunet, per A Esclasans; Poc criteri i molt cinisme, per B. Figueras; Una llàgrima, per Salvador Perarnau; Impressions de viatge, per Un viatjant; diferents comentaris socials i una extensa ressenya de la vida sindical del dependent català.

A les "Galerías Malmedé" (Passeig de Gràcia, 68), hi ha una exposició de l'artista Ramon López-Morelló. Es veu molt concorreguda.

L'exposició que el company Ricard Opisso té a la "Sala Parés" és un gran èxit. Ho suposàvem. L'enhorabona, amic!

L'Adolf Fagnoli té una exposició de les seves arquetes al Centre de Lectura, de Reus. L'art puríssim i altament intel·ligent d'aquest artista català, d'origen italià, triomfa arreu on va. Després de l'èxit obtingut a l'Exposició de les Arts Decoratives de París, una important casa d'art de Nova York li ha comprat un gran nombre de les seves obres. I amb tot això, els més grans elogis han comentat les seves exposicions de Sabadell, Manresa i aquesta de Reus.

El dia de Sant Florenci, la minyona felicita a la senyoreta. —Però, per què?— diu ella—. No conec cap Florenci. —Sí, el seu metge. Quan es va morir el seu espòs vaig sentir parlar del metge "florenci".

(Suposem que la gent veurà que es tracta del metge forense).

La carn ha sofert altra puja, gràcies a la nostra benemèrita Junta de Subsistències; que Déu els hi tingui en compte en el llibre corrent de les coses contràries al millorament de poguer viure el pobre obrer.

Aquests senyors trobaran la causa raonable de tal augment, però el que paga i guanya poc, no oblidarà la tasca inhumana que vénen fent, perjudicant als humils.

Menys mal que la patata no l'han tocat: es veu bé que el tubèrcul els és immaculat.

Aquest any comença en divendres i acaba en divendres. Que en fa d'anys que amb tot i no començar en aital dia, el mateix és que sia divendres com dimarts, car estem de veritable desgràcia.

El nostre confrare, "El Diluvio", està de sort. Celebra els seixanta nou anys de la seva aparició. No tots tenen aquesta sort. Què donaria "La Vanguardia" i "El Noticiero" per a poguer-ho disfrutar?

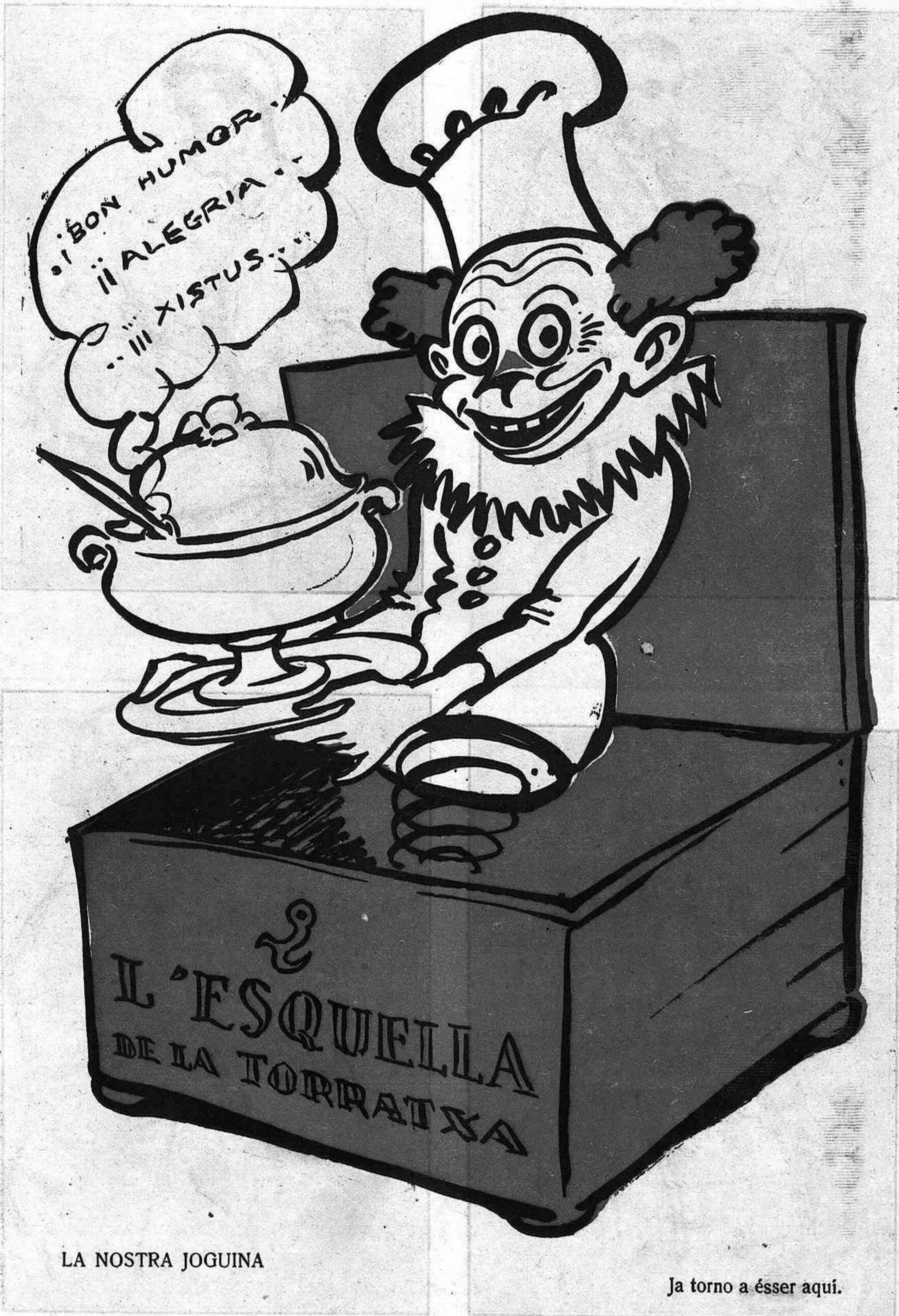
A Sant Sadurní de Noya, poble on s'hi cria alegria degut a què cadà casa fabrica xampany, sembla terra maleïda, en una setmana hi ocrerren dues fatals desgràcies.

Quasi hi estaria bé que una de les fatídiques cases de Pompe que "pompegen" fatalment nostra ciutat, hi posés un dipòsit de caixes de morts.

Fóra més adequat, doncs ara no tastem vi espumós d'aquest lloc perquè ens remembra coses tràgiques i sagnants.

Un anglès que treballava a casa el marquès d'Allella, o sia a casa en Fabra i Coats, de Sant Andreu, es suïcidà.

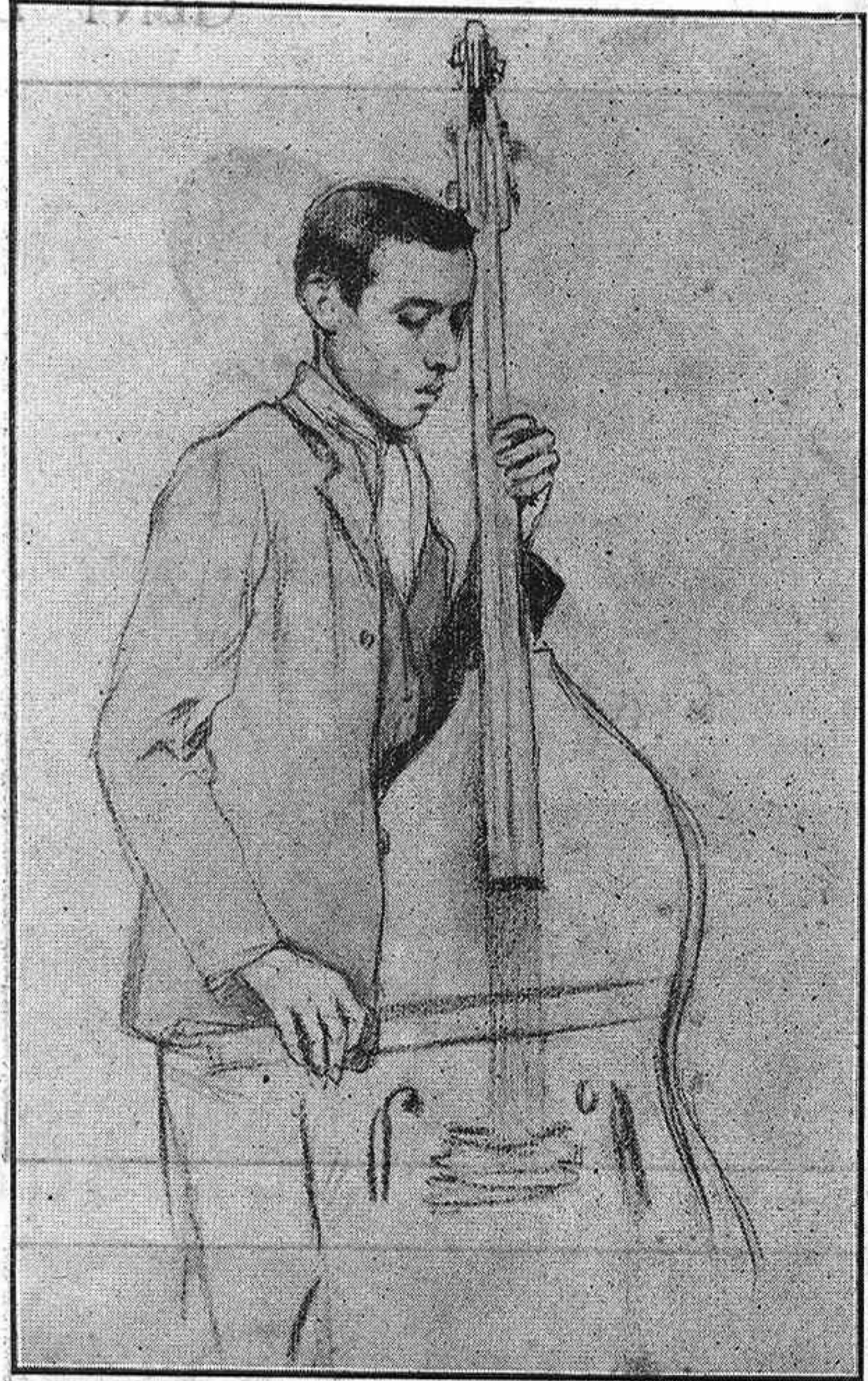
La causa? Cal escoltar els comentaris de la "vox populi" i tapar-se l'orella dreta i l'esquerra.

LA NOSTRA JOGUINA

Ja torno a ésser aquí.

DEL PENSIL

(Dibuix d'en Santiago Rusiñol)

GENT DE SITGES

LA COBLA DEL PENSIL

(Dibuix d'en Santiago Rusiñol)

Fàbrica de Capses de luxe per a casaments, bateigs i presents

CAPSES PER A TORRONS :: CAPSES A MIDA

ANTIGA CASA BARGUÉS

ESTABLERTA L'ANY 1880

VENDES A L'ENGRÓS I MENUDA

38, CARRER DE SANT PAU, 38. — BARCELONA

TEATRE COMIC

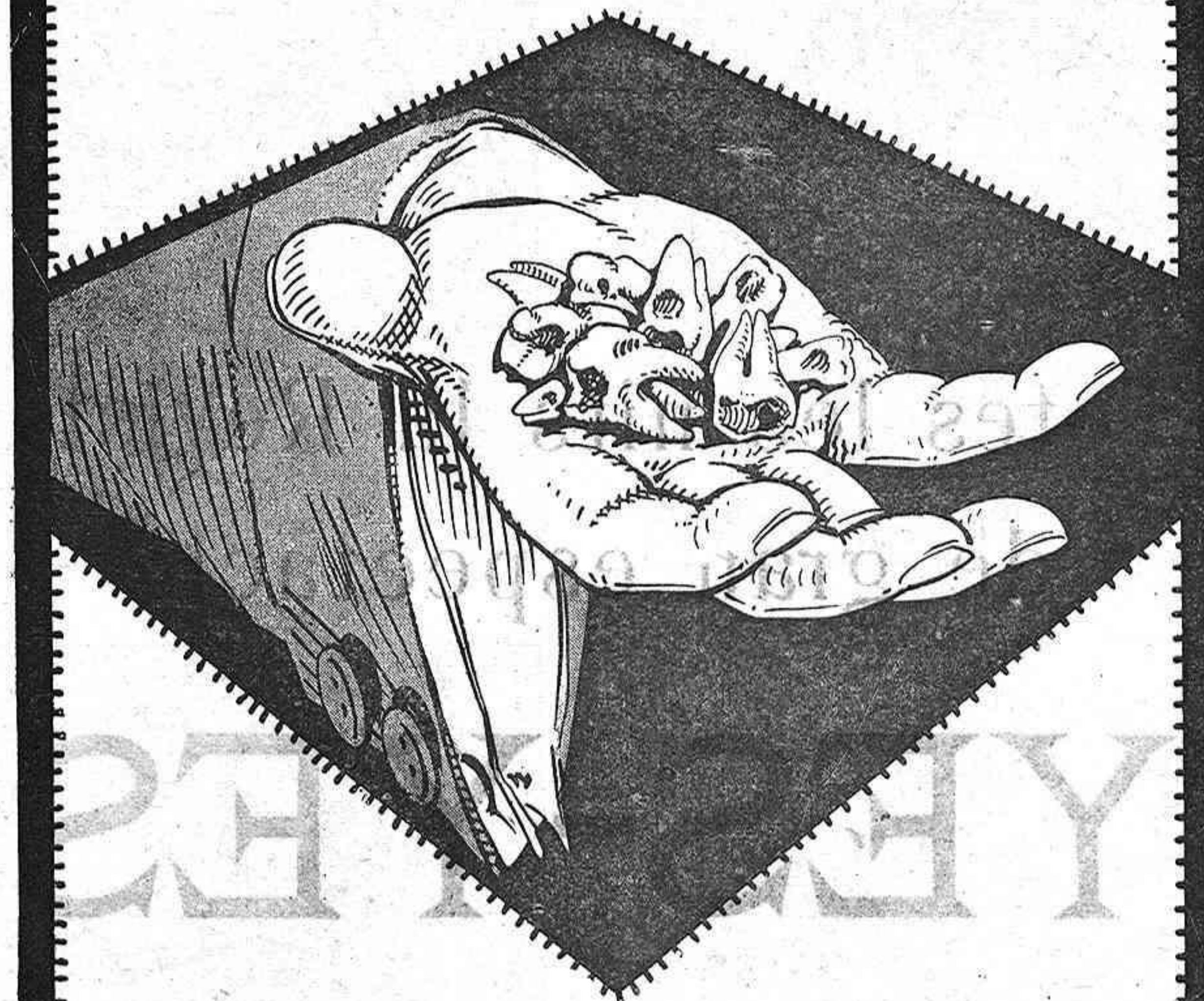
Totes les nits la Revista
de gran espectacle

YES-YES

No deixeu de veure-la

UNA CATASTROFE

com aquesta passarà en la seva boca sens^odar-se'n compte.
POSI CURA a temps i estalviarà diners i sofriments.

ELS MEDIS de què vostè disposa per a evitar la pèrdua
de les seves dents, són PODEROSÍSSIMS.

GASTI la pasta dentífrica i l'elíxir

PIOLINA

per la boca

Tub de pasta: 2 ptes.

Flascó d'elíxir: 2'50 ptes.

Edicions populars d'en Santiago Rusiñol

Anant pel món. (2. ^a edició)	Ptes. 2	Glosari, per Xarau	Ptes. 2
El místic. (2. ^a edició)	2	El català de "La Mancha" (No- vel·la).	2 (Agotada)
Oracions. Amb música d'E. Mo- rera. (4. ^a edició)	2	El pobre viudo	2
Fulls de la vida	2 (Agotada)	A cà l'antiquari (Sainet.)	2
Els Jocs Florals de Canprosa. (2. ^a edició)	1'50	L'auca del senyor Esteve (Cinc actes) (2. ^a edició)	2
El bon pollicia	2 (Agotada)	"Gente Bien" (Sainet) (3. ^a edició).	1'50
Monòlegs. (2. ^a edició)	2	Els Naufrags	2
La bona gent	2 (Agotada)	En Josepet de Sant Celoni (No- vel·la picaresca)	1'50
Tartarin de Tarascó. D'A. Daudet. (Quart miler)	2 (Agotada)	La nit de l'amor	1'50
El pati blau. (4. ^a edició)	2	Del Born al Plata. (Impressions de viatge.)	2 (Agotada)
El poble gris	2 (Agotada)	El pintor de miracles	1'50
La mare. (4. ^a edició). (Disset miler)	2	Port-Tarascó, d'Alfons Daudet. Traducció.	2
La «merienda» fraternal. (4. miler)	1'50	La Verge del Mar	1'50
L'Alegria que passa.	1'50	El despatriat	2
L'heroic.	2 (Agotada)	El triomf de la carn	1'50
Llibertat!	2	La illa de la calma (2. ^a edició)	2
La fira de Neuilly	2	L'Homenatge	1'50
Els savis de Vilatriata.	2 (Agotada)	La lepra	1'50
L'auca del senyor Esteve (3. ^a edi- ció Novel·la.	2	"Souper-Tango" (Obra satírica en un acte)	1'50
L'hereu Escampa	2 (Agotada)	La casa de l'art (Peça en un acte)	1'50
En Tartarin als Alps	2	L'acaparador (Peça satírica en un acte).	1'50
La llei d'herencia.	2	Bataneros en comandita (Sainet de costums financeres en un acte)	1'50
Aucells de pas.	2	El cataià de "La Mancha", tragi- comèdia en quatre actes	2
La intel·lectual.	2	"Chauffeur, . . . al Palace"!.	1'50
El redemptor	2	Tenoriades, peça en un acte.	1'50
Cors de dona	2	El casament de conveniència, comèdia en 3 actes.	2'00
El Teatre per dins	1'50		
Dol d'«alliviu»	1'50		
El daltabaix	2		
El titella pròdig	1'50		
L'Arma	Ptes. 1'50		
L'envelat de baix	1'50		

ÚLTIM ÈXIT

El casament de conveniència

PREU: 2 PESSETES

Jardins d'Espanya

Reproduccions dels més notables quadros del pintor-poeta de Catalunya

Santiago Rusiñol

PREU: 25 PESSETES

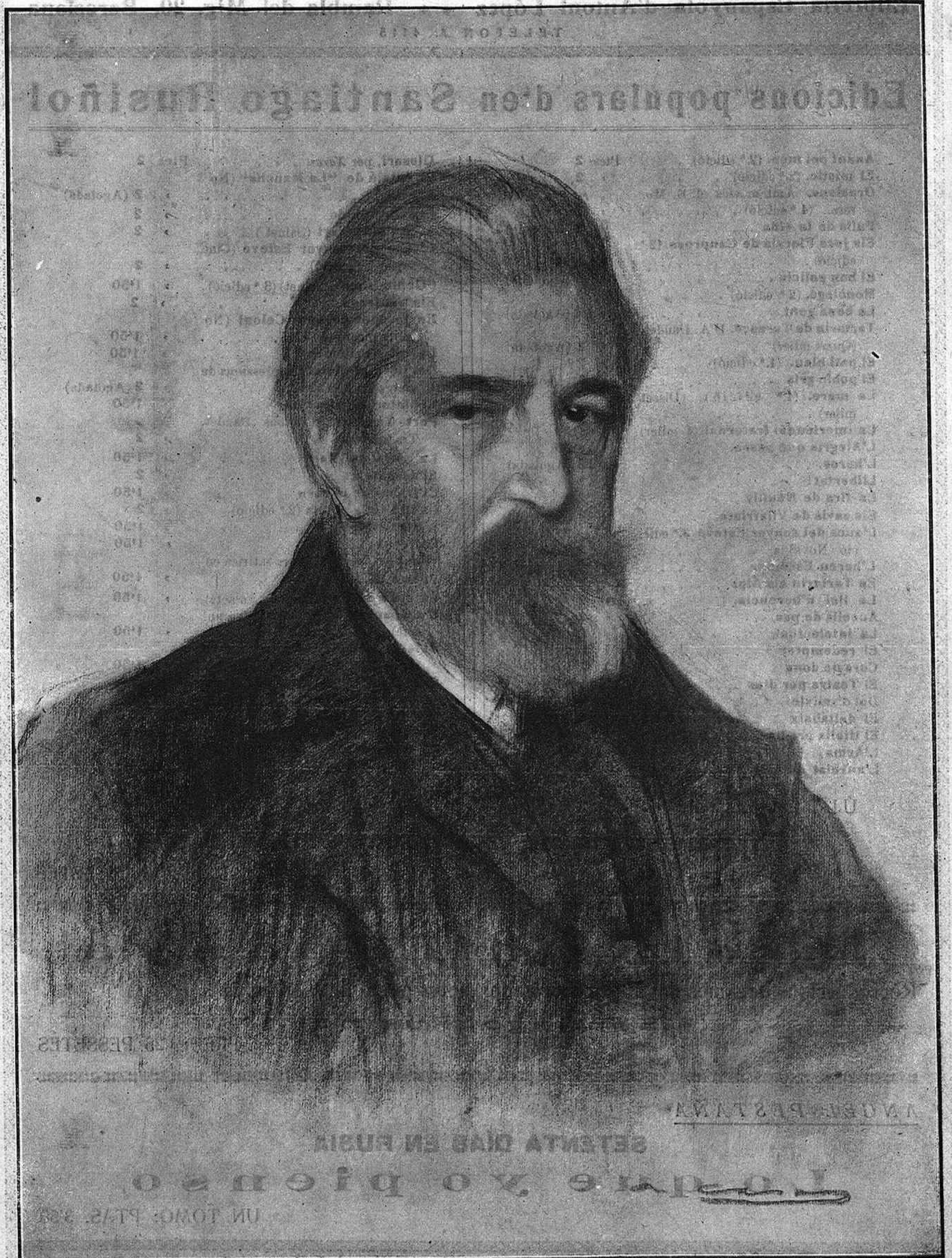
ANGEL PESTAÑA

SETENTA DÍAS EN RUSIA

Lo que yo pienso

UN TOMO: PTAS. 3'50

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Cir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

Rusiñol: Dibuix que ha fet en Ramon Casas amb motiu de l'homenatge.